

EIFFEL

EIFFEL MŰHELYHÁZ
EIFFEL ART STUDIOS

ESZEVESZETT FRENETIC DANCE *Tánc*

ÖRVÉNY | WHIRLING

A TÖKÉLETESSÉG SZÉDÍTŐ EREJE
THE VERTIGINOUS THRILL OF EXACTITUDE

5 TANGÓ | 5 TANGOS

SAD CASE

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

BALETT
MAGYAR NEMZETI BALETT
HUNGARIAN NATIONAL BALLET

Tartalom

Alkotók és szereposztás	4
Örvény	8
A tökéletesség szédítő ereje	12
5 tangó	16
Sad Case	18

Contents

Cast and creative	4
Whirling	24
The Vertiginous Thrill of Exactitude	28
5 Tangos	33
Sad Case	38

ESZEVESZETT

FRENETIC DANCE *Tánc*

Egyfelvonásos balettek három részben
One-act ballets in three parts

1. rész Part 1

Lukács András / Philip Glass

Örvény *Whirling*

Koreográfus, világítástervező *Choreographer, lighting designer* **LUKÁCS ANDRÁS**
Zeneszerző *Composer* **PHILIP GLASS**
Jelmeztervező *Costume designer* **HERWERTH MÓNIKA**
Jelmezkivitelező *Costume producer* **SZOMOLÁNYI ZSÓKA**
Próbavezető balettmester *Company répétiteur* **VEKEI MARIANNA**

Szóló lány *Female solo* **CARULLA LEON JESSICA**
Szóló fiú *Male solo* **KEKALO IURII**

Közreműködik *Featuring* **WAKABAYASHI YUKI, HANGYA RITA, DOSIO CECILIA, SAWATZKI AGLAJA, HORÁNYI ADRIENN, RADZIUSH YULIYA / KRUPP ANNA, ADACHI YUIKO, AGUSTÍN CASTAÑO REMEDIOS, TARAVILLO MAHILLO CARLOS, MORVAI KRISTÓF, TOPOLÁNSZKY VINCE, MOLNÁR DÁVID, LECARPENTIER LÉO, COTTONARO GAETANO, MATHOT CHRISTIAN, BÄCKSTRÖM MATTHEUS**

Bemutató: 2010. június 5., Operaház
Premiere: 5 June 2010, Opera House

2. rész Part 2

William Forsythe / Franz Schubert

A tökéletesség szédítő ereje

The Vertiginous Thrill of Exactitude

Koreográfus, díszlet- és világítástervező
Choreographer, set and lighting designer **WILLIAM FORSYTHE**
Zeneszerző *Composer* **FRANZ SCHUBERT**
Jelmeztervező *Costume designer* **STEPHEN GALLOWAY**
Műszaki felügyelő *Technical supervisor* **SEBASTIAN RIETZ**
Betanító balettmesterek *Répétiteurs* **NOAH GELBER, AMY RAYMOND, AGNÈS NOLTENIUS**
Próbavezető balettmester *Company répétiteur* **BALABAN CRISTINA**
Közreműködik *Featuring* **GARCÍA CARRERA CLAUDIA, WAKABAYASHI YUKI, MELNYIK TATYJANA, TIMOFEEV DMITRY, GUERRA YAGO / TAKAMORI MIYU, KOSYREVA DIANA, POHODNIH ELLINA, KIYOTA MOTOMI, RÓNAI ANDRÁS**

Bemutató: 2018. október 12., Müpa – Fesztivál Színház
Premiere: 12 October 2018, Müpa – Festival Theatre

Hans van Manen / Astor Piazzolla

5 tangó *5 Tangos*

Koreográfus *Choreographer* **HANS VAN MANEN**
Zeneszerző *Composer* **ASTOR PIAZZOLLA**
Világítástervező *Lighting designer* **JAN HOFSTRA**
Díszlet- és jelmeztervező *Set and costume designer* **JEAN-PAUL VROOM**
Betanító balettmester *Répétiteur* **RACHEL BEAUJEAN**
Próbavezető balettmester *Company répétiteur* **SZIRB GYÖRGY**

Szóló lány *Female solo* **FELMÉRY LILI**
Szóló fiú *Male solo* **LEBLANC GERGELY**
Pas de quatre **MUROMTSEVA GANNA, KONSTANTINOVA ANASTASIIA, ORTEGA DE PABLOS ALBERTO, HNEDCHYK VIACHASLAU**

Közreműködik a Magyar Nemzeti Balett
Featuring the Hungarian National Ballet

Bemutató: 2017. október 20., Müpa – Fesztivál Színház
Premiere: 20 October 2017, Müpa – Festival Theatre

3. rész Part 3

*Sol León & Paul Lightfoot / Perez Prado / Alberto Domínguez /
Ernesto Lecuona / Ray Barretto / Trio Los Panchos*

Sad Case

Koreográfusok, díszlet- és jelmeztervezők

Choreographers, set and costume designers **SOL LEÓN & PAUL LIGHTFOOT**

Zeneszerzők *Composers* **PEREZ PRADO, ALBERTO DOMÍNGUEZ, ERNESTO LECUONA,
RAY BARRETTO, TRIO LOS PANCHOS**

Világítástervező *Lighting designer* **TOM BEVOORT**

Társ-színpadra állító balettmester *Co-stager* **LOU MENGHAN**

Próbavezető balettmester *Company répétiteur* **BALABAN CRISTINA**

Közreműködők *Featuring* **STAROSTINA KRISTINA, TAKAMORI MIYU, PALUMBO VALERIO,
KIYOTA MOTOMI, SARDELLA FRANCESCO**

Bemutató: 2021. szeptember 17., Eiffel Műhelyház – Bánffy terem

Premiere: 17 September 2021, Eiffel Art Studios – Bánffy Stage

Lukács András / Philip Glass

Örvény

„Jelen pillanatban inkább a cselekmény nélküli darabok érdekelnek. Ugyanakkor azért, mert valami cselekmény nélküli, attól annak még van mondanivalója. Ha a nézőben a zene, egy mozdulat, a táncos esztétikuma elindít valamit, akkor szerintem ő azonnal köti az életében egyfajta tapasztalathoz, tehát számára az jelentéssel telítődik, kialakul egy picit történet benne. Konkrétumok helyett én inkább egy érzést próbálok kifejezni.”

Lukács András

Az *Örvény* című egyfelvonásos darab tulajdonképpen egy évvel korábban készült pas de deux továbbgondolt változata. Az azonos című kettőst egy filmjelenet és az ikonikus képeket aláfestő zenei részlet, szintén Philip Glass szerzeménye ihlette. Ez a részlet a Michael Cunningham regénye alapján, Stephen Daldry rendezésében készült film, *Az órák* végén hangzik el. Ezekon a képkockákon Virginia Woolf lassan búcsúzva életétől, betegségétől, minden fizikai fájdalmától, megtorpanás nélkül belesétál az a tovaáramló folyóba és elmerül abban. A zene csodálatosan szuggesztíven fejezi ki a folyó örvénylését és a nő vívódását élet és halál között. A komponista *Tirol zongoraversenyének* 2. tételére készített koreográfia is szinte tapinthatóvá, belélegezhetővé teszi ezt a küzdelmet: a szűrt, hideg fény, a vizes hatású jelmez és a spirális, körkörös futó mozdulatok tulajdonképpen az élet és halál körforgásának csodálatos művészi manifesztációi.

A KOREOGRÁFUS

Lukács András (1977-) útja a Magyar Táncművészeti Főiskoláról egyenesen az Operaházba vezetett. Életére és későbbi munkáira nagy hatással volt az angliai Elmhurst Ballet Schoolban eltöltött idő, amely alatt több modern tánctechnikát ismert meg. Később ezt a tudást és látásmódot fejlesztette tovább William Forsythe frankfurti együttesében, illetve Lyonban szerzett tapasztalataival. 2005 óta a Bécsi Állami Operaház balettagyűjtésének szólistája. Európa szinte valamennyi jelentős balettszínpadán vendégszerepelt a Frankfurti Balettel, a Lyoni Balettel és a Magyar Nemzeti balettel. Turnézott Kanadában, Mexikóban, Amerikában, Ausztráliában és Kínában. Első művei, a *Connection* (1997), az *Eszeveszetten* (1999) és az *Elégia* (2000) még alig pár táncosra készültek, zömében a Fiala Koreográfusok Estjeire. Később egyre nagyobb létszámú művek következtek (*Levél*

Martha Grahamnek, Tabula Rasa, Bolero), amelyeknek a sorába tartozik a Budapesten 2005-ben bemutatott *Örvény* is. A bécsi Staatsoperen és a Volksoperen kívül számos hazai együttes játszotta és játssza a műveit. 2013-ban Lukács András kapta az OPERA által alapított, első alkalommal kiosztott Seregi-díjat. Lukács András – függetlenül a táncosok létszámától – gyakran választja Arvo Pärt, Philip Glass vagy Michael Nyman zenéit. Műveire az nagyfokú át gondoltság és letisztultság, a formai tökélyre és harmóniára való törekvés jellemző. Koreográfusként a klasszikus technikán alapuló modern darabok állnak igazán közel, szemlélete szerint ez a két irány egymás segítőjévé tud válni. A Vaganova-iskola klasszikus precízióját segít föl szabadítani a modern technika, amelyek rávezeti a táncost a felsőtest, a karok szabadabb használatára, a légzés tudatosítására. Lukács táncnyelve szintetizálni igyekszik a klasszikát és a modern technikát, miközben a történetnélküliség, a kifejezőmód érzelmközpontúsága megengedi a szabad nézői értelmezéseket is: „A modern technikák is formálják, sőt átfarmálják a testet, miközben az ember megtanul a korábbiaktól eltérő módon gondolkodni, dolgozni. Ma már a koreográfiáim is másképp születnek, érzem, hogy sokkal tudatosabb vagyok, s azt hiszem, táncosaimnak is pontosabb képet adok arról a stílusról, amit tőlük várok, s amit lassan a magaménak érzek.”

A ZENESZERZŐ

Philip Glass (1937-) a 20. század végének egyik legnagyobb hatású komponistája, filmzeneszerzőként is hatalmas karriert futott be. Baltimore-ban született, litván zsidó bevándorlók unokájaként. Kifinomult zenei ízléssel bíró édesapja rádiójavitó- és lemezboltot üzemeltetett, és a kevésbé népszerű lemezeket hazavitte, így gyermekei korán találkozhattak Beethoven kvartettjeivel, Schubert szonátaival, Sosztakovics szimfóniáival, valamint Bartók műveivel. Glass igazi csodagyerek volt: zenei tanulmányait hatévesen kezdte, másodikos gimnazistaként már felvették a Chicagói Egyetemre, matematikából és filozófiából diplomázott. A diploma után New Yorkba költözött, és a híres Julliard zeneiskolában képezte tovább magát, majd egyre tudatosabban kereste a kitörést a hagyományos formák keretei közül. Első filmzenéje a tizenégy évig szerzetesként élő Godfrey Reggio kultfilmjében, a *Koyaanisqatsi*-ben hangzott fel. Glass olyan rendezőkkel dolgozott együtt, mint John Irwin, Bernard Rose, Martin Scorsese, Peter Weir és Atom Egoyan. Filmzenéi főleg elektronikus alapokra épülnek, minimalisták. Zenei koncepciója a nyolcvanas években érett be, akkor kezdtek műveiben egyre nagyobb teret kapni a szimfonikusok. Zenéjét a szakma minimalistának, ő maga színházi zenének (theatre music) nevezi.

A tökéletesség szédítő ereje

William Forsythe darabja könnyen zavarba ejtheti a nézőt, aki egy könnyed egyfelvonásos balettre, netán egy kortárs koreográfia megtekintésére ült be. Ehelyett olyan gyorsan történnek a színpadi „események”, hogy csak kapkodjuk a fejünket: hárman, öten, szó-lóban és párban, férfiak és nők, mindez közel 11 perc alatt. *A tökéletesség szédítő ereje* valójában egy cselekménytelen neoklasszikus darab. De ne George Balanchine vagy Serge Lifar szimfonikus műveire gondoljunk! Azaz mégis! Marius Petipa 19. századi balettjeinek stílusát tekintjük klasszikusnak, ebből táplálkozott Balanchine, aki az 1930-as évektől saját elképzelései szerint alakította balettjeinek nyelvét neoklasszikussá, sokkal dinamikusabbá, atlétikusabbá téve az addig létező lépéskészletet és táncánont – hogy aztán a 20. század végén Forsythe még a balanchine-i stíluson is csavarjon egyet. Művében a virtuózan egymás után illesztett lépések a táncos testének fizikai határait feszegetik, ebből jön létre az újdonság. Forsythe olyan balettet alkotott 1996-ban a Frankfurter Balett együttesének, amely mind a mai napig óriási kihívást tartogat a társulatok legjobb művészei számára. A lépések fűzése, a testrészek fokozott izolációja (külön-külön mozgatása, amely a klasz-szikus balettre egyébként nem jellemző), az egyensúlyi helyzetekből való tudatos kitörés, majd koordinált visszatérés és a szédítően gyors zene együtt egészen varázslatos hatást kelt a nézőben. Az eredetileg 1987-ben, Párizsban, Budapesten pedig 2000. március 18-án bemutatott *Középre, kissé megemelve* (*In the Middle, Somewhat Elevated*) című opusz koreográfiai folytatása *A tökéletesség szédítő ereje*. Ha úgy tetszik, akkor e mű Forsythe tisztelgése a nagy elődök, elsősorban Petipa és Balanchine előtt; láthatunk például az utóbbi darabjaiból átvett nagyon rövid szekvenciákat is a táncanyagban. Schubert „Nagy” *C-dúr szimfóniájának* rendkívül energikus, allegro vivace jelzésű 4. tétele szolgáltatja a zenét, amely valódi finálémuzsika, egy pillanatra sem hagyja az öt táncost pihenni, és mindvégig érezhető a harmonikus egység Forsythe elképzelése és a zene között. Amikor pedig elhallgat a zene és elsötétül a színpad, sokan fogják megkérdezni: Csak ennyi? Miért lett ilyen gyorsan vége?

A KOREOGRÁFUS

William Forsythe (1949–) New Yorkban született. A tánc iránti érdeklődése csak tinédzser korának második felében élénkült meg, amelyet a megfelelő tudás megszerzése után a Joffrey Ballet-ben megkezdett színpadi karrier követett. 1973-tól feleségével együtt áttele-

pültek Európába, és Forsythe közel tíz éven keresztül a Stuttgarter Balett tagja volt. A híres együttesben, amely oly sok későbbi koreográfusnak (John Neumeier, Jiří Kylián, Renato Zanella, Uwe Scholz, Christian Spuck) adott lehetőséget a szárnypróbálgatásokra, Forsythe is elkezdett kísérletezni. 1976-ban készült el az *Ősfény* (*Urlicht*) című darabja Mahler zenéjére, majd a Frankfurt am Main-i együttes számára az *Utak* (*Gänge* – 1983). A rá következő évtől a Frankfurter Opera balettagozatái székében találjuk. Noha Forsythe nemzetközi szinten jegyzett alkotóvá vált, 2002-ben a tartományi kormány megvonta tőle a bizalmat, valamint a támogatást, így 2005-ben tulajdonképpen kényszerűségből hozta létre önálló együttesét (Forsythe Company). A kis társulat Drezdában és Frankfurtban dolgozik, és világszerte turnézik, amint a vezető koreográfus is rengeteg meghívást kap a világ nagy balettegységeitől. Jelentősebb művei: *Artifact* (1984), *Steptext* (1985), *In the Middle, Somewhat Elevated* (1987), *Impressing the Czar* (1988), *The Second Detail* (1991), *One Flat Thing Reproduced* (2000). Időközben Forsythe életében a koreográfiák készítése másodlagossá vált, e folyamat elején a színház felé fordult, később lemondott együtteséről is, majd visszatért az USA-ba, és jelenleg ott tanít. A folyamatos kísérletezés, az új nézőpontok és lehetőségek keresése, valamint a tánc, a balett és a színház folyamatos újradefiniálása az európai posztmodern jelentős alakjává emelték.

A ZENESZERZŐ

Franz Schubert (1797–1828) tragikus élete sokak előtt ismert. A bécsi énekesfiúból nyomorgó zeneszerzővé érett, majd fiatalon elhunyt Schubert legendáját sokan feldolgozták. Szimfóniái, dalai, egyházi és kamarazenéje alapján egyértelműen a legnagyobbak közé sorolja a zenetörténet a bécsi klasszika határán élt, de inkább már romantikus mestert. Schubert kapcsolata a táncsal nem annyira közzismert. Komponált táncokat (*Német táncok*) és színpadi balettenét (*Rosamunda* kísérőzene) is, a későbbi koreográfusok mégsem használták gyakran műveit. Isadora Duncan fedezte fel Schubertet a tánc számára a 20. század elején. Hazai vonatkozásban mindenképpen említést érdemel Robert North a *Halál és a Lányka* című koreográfiája (1980), amely a zeneszerző azonos című vonósnyegyesének első két tételére készült és Pártay Lilla *A velenző mór* című háromfelvonásos balettje (1994), amelynek zenei anyagát kizárólag Schubert-muzsikákból válogatták össze. A *tökéletesség szédítő erejének* zenéje Schubert utolsó szimfóniájának utolsó tétele. A „Nagy” *C-dúr szimfóniát* Schubert 1828-ban komponálta, de már nem érte meg a mű bemutatóját, mivel a Bécsi Zenebarátok Társasága túl hosszúnak ítélte a darabot. Az enyészettől a zeneszerző-társ, Schumann mentette meg a partitúrát. Bizonyos számozás szerint a VII., a Deutsch-jegyzék szerint a IX. sorszámot kapta e szimfónia.

5 tangó

Az Astor Piazzolla öt tangóművére (*Todo Buenos Aires, Mort, Vayamos al diablo, Resurrección del angel, Buenos Aires hora cero*) készült koreográfiát 1977-ben mutatta be a Holland Nemzeti Balett, a HET. A művet a Magyar Nemzeti Balett társulata számára az a Rachel Beaujean tanította be, aki az ősbemutató táncosa is volt. A darabot már többször is láthatták a hazai balettrajongók: először a Magyar Táncművészeti Főiskola végzősei adták elő az Operaházban, 1998. június 28-i vizsgakoncertjükön. A mű 1999 tavaszán (a MOKKA-est programjában) került az OPERA balettrepertoárjába. Az *5 tangó* Hans van Manen egyik legismertebb alkotása: a pompás zene és tánc egyszerre idézi meg egy nagyváros lüktetését és a perzselő, szenvedélyes ösztönök világát. Nem van Manenről lenne szó, ha a koreográfia egyszerűen csak a latin lobogás panelszerű elemeiből építkezne. A koreográfus – aki a legenda szerint véletlenül, egy baráti összejövetelen figyelt fel Piazzolla muzsikájára – tiszta szerkezetű képekből építi fel ezt az univerzumot, egyfajta érzelmi panorámaképet. Jean-Paul Vroom díszletei és jelmezei a harmincas évek filmjeinek (így Fritz Lang *Metropolis*ának) látványvilágát idézik meg. A hol fülledten lomha, hol virtuóz elemekben felpörgő tempóval, szólisztikus és csoportjelenetekkel izgalmasan játszó alkotás egyén és közösség változatos játszmáit, a szerelem, a vonzódás sokarcúságát, sokrétűségét, egy korszak arcképét tárja elénk. Külön gyönyörűség figyelni, van Manen milyen apró jegyekkel ábrázolja-árnyalja alakjainak érzelmi portréját, belső rezdüléseit, finoman egyensúlyozva a hűvös szentelenség és a túlradó érzelmek között.

A KOREOGRÁFUS

Hans van Manen (1932-) a világszerte híres „három holland van” – Rudi van Dantzig (1933–2012), Toer van Schayk (1936-) és Hans van Manen – egyikeként a tánc történet kiemelkedő hatású kortárs alkotója. A mai Amszterdam elővárosában, Nieuwer Amstelben született koreográfus egy olyan országban lett a balett megújulásának emblemikus alakja, amely nem is rendelkezett igazán nemzeti baletthagyományokkal. Ellentétben a legtöbb európai nemzettel, a hollandok nem dicsekedhetnek komoly, két-háromszáz éves társulatokkal, patinás együttesekkel: az országban csupán a 20. század első harmadától indult el az a pezsgés, melynek nyomán Hollandia napjaink táncművészetének egyik legfontosabb színtere. Van Manen táncművészeti pályafutása meglehetősen későn, 1951-

ben indult: a Het Nationale Ballet (HET) alapítójának, a litván születésű Sonia Gaskellnek a tanítványa és Ballet Recital nevet viselő társulatának táncosa lett. Mint fogalmazott: „A háború miatt viszonylag későn kerültem el a tánchoz, pedig amióta az eszemet tudom, mindig táncos akartam lenni.” 1960-ban csatlakozott az újító szellemű művészek alapította Nederlands Dans Theater (NDT) társulatához táncművészként, ekkor már megalkotta első koreográfiáját (*Feestgericht*), dolgozott a Holland Operabalettel és a legendás francia koreográfussal, Roland Petit-vel. A HET és az NDT: két világhírű – a hazai közönség előtt is jól ismert – holland táncegyüttes, máig két „szomszédos vár”, amelyekben van Manen hatalmas repertoárját felépítette. Nevéhez közel 150 koreográfia fűződik: az első 1957-ben a Holland Operabalettnak, a legutóbbi 2014 őszén a düsseldorfi Ballet am Rheinnak készült. Zömmel egyfelvonásos műveiben van Manen sikerrel ötvözi a neoklasszika és a modern tánc elemeit. A konkrét történetmesélés tőle idegen, ebben a tekintetben következetesen követi legfontosabb példaképe, George Balanchine szikár, logikusan konstruktív művészi személyiségének jegyeit. A nagyon muzikális és széles látókörű, érzékenyen intelligens van Manen – főként pályája korai szakaszában – gyakran hökkentette meg közönségét a hétköznapi mozdulatok, profán elemek színpadra emelésével. Alakjainak izgalmasan kódolt viszonyrendszere árnyalt és gazdag, bármely alkotói periódusát szemléljük. Egyén és közösség viszonya, a két nem szerepeinek, kapcsolatának társadalomtörténeti változásai, az érzelmi vonzás sokarcúsága, drámaiság, kockázat és ironia kedvelt témái maradtak több mint ötvenéves alkotói pályafutása során.

A ZENESZERZŐ

Astor Piazzolla (1921–1992) argentin zeneszerző, zeneművész olasz eredetű családban született Mar del Platában. Négyéves korában egész családja New Yorkba költözött: Piazzolla itt komponálta 1932-ben, mindössze tizenegy évesen, első tangóját. Egy évvel később kezdte meg klasszikus zenei tanulmányait: első mestere egy magyar származású Rahmanyinov-tanítvány, Wilda Béla volt. Nem sokkal később a még mindig csodagyerek korban lévő fiút Carlos Gardel, a tangó élő legendája karolta fel és vette maga mellé. A család 1936-ban visszatért Argentínába, a komponista 1946-ban alapította meg első zenekarát. Párizsi tanulmányait követően Piazzolla hazájában a nuevo tango irányzatának élére állt: számtalan nemzetközi turnéja során az egész világ megismerhette hasonlíthatatlan zenei univerzumát, s tette hívéé saját korának legnevesebb komponistáit és zeneművészeit egyaránt. Életműve alapvetően meghatározta a tangó megújulásának irányát, megalapozta a stílus rendkívüli nemzetközi ismertségét és népszerűségét.

Sol León & Paul Lightfoot / Perez Prado /Alberto
Dominguez / Ernesto Lecuona / Ray Barretto / Trio
Los Panchos

Sad Case

„Arra emlékszem, hogy a stúdió is megtelt étellel ebben az időszakban, rengeteget nevettünk. Azt hiszem, soha életemben nem nevettem annyit, és igen, ebben az időszakban mindent más szemmel lát az ember, még a táncot is. Akárhányszor látom ezt a darabot, mindig az „élet kútját” látom benne.”

Sol León

„Valami elképesztő találkozása ez ennek a kicsit lökött angol férfinak és az örült spányol nőnek.”

Paul Lightfoot

A *Sad Case* egyáltalán nem egy szomorú történet, éppen ellenkezőleg, inkább vidám, sőt néha groteszk, ironikus, különleges, szabályok nélküli és megfoghatatlan. Mindenképpen hiányzik belőle a lehangoltság szürkesége, enerváltsága. Minden pillanatában kötődik az élethez, a földhöz közeli, valós, testé – vérré – hússá váló szenvedélyhez. A darab 1998-ban jött létre, amikor Sol León héthónapos terhes volt a lányával, és élete legfelszabadultabb időszakát élte. Ez az elemi alkotói öröm, életigenlés beleivódott a darabba, teljesen meghatározza annak geneziséjét. Még a legihletettebb művészek is különleges, kikutatott eseményként élik meg, amikor az alkotói folyamat szinte átveszi az irányítást a saját tudatosságuk, tehetségük és tapasztalataik felett. León és Lightfoot értelmezésében a *Sad case* egy ilyen darab: szinte néhány pillanat alatt, természetesen, kérdések nélkül érkezett meg. Azóta a balettet egy adaptált változatban játsszák. A mozgásanyag rendkívülisége a fizikai test és mozdulatok pontossága és azok mélyéről áradó, megfékezhetetlen ösztön elegyéből fakad. A mexikói mambó zenére rásimuló izgalmas, erős gesztusokból íródó mozdulatok egyszerre indukálnak szatirikus, mégis klasszikus táncélményt. Az emberi test az egyik mozdulatban egészen állatíva alakul, hogy aztán visszatérjen a tökéletes formához, majd ismét egy animális gesztussá érjen. Az absztrakt jelenetek sorát a nézői tapasztalat fűzheti történeté, ebben az alkotó teljes szabadságot és eszközként szépen kimunkált, dinamikus változó reflexiós felületet ad. A koreográfusok úgy választották ki az öt táncművészt, hogy közöttük érzékelhető, markáns

különbség legyen. Az öt karakter három férfi és két nő, akik egymás mellett, és meg a pas de deux-k során is csak nagyon ritkán együtt szólaltatják meg a testüket, kifelé mutatják önmagukat, mintha nem is volna korábbi történetük együtt. Az pedig, hogy mit hoz a *Sad case* utáni első pillanat, teljesen kiszámíthatatlan.

A KOREOGRÁFUSOK

Sol León (1969-) Córdoba-ban született, Spanyolországban. Klasszikus tanulmányokat folytatott a madridi Nemzeti Balett Akadémián. Mestere a zaragozai származású Victor Ullate volt, aki Maurice Béjart együttesének principáljaként hódította meg a világ táncszínpadait. León 1987-ben csatlakozott a Holland Táncszínház junior együtteséhez, a Nederlands Dans theatre (NDT) 2-höz, de alig telt el két esztendő, máris a „nagy társulat”, az NDT1 tagja lett. Az együttesben dolgozott a legnevesebb kortárs koreográfusokkal, táncolta Jiří Kylián, Hans van Manen, Mats Ek és Ohad Naharin darabjait. Miután 2003 -ban befejezte aktív tánc-karrierjét, úgy döntött, hogy teljesen a koreográfusi alkotómunkának szenteli magát, bár elmondása szerint ez a két „szerep” sosem vált benne teljesen ketté, táncművészként is éppoly alapossággal kísérté a koreográfusi munkát, mint koreográfusként a táncművészek oldalát. Kreációinak nagy részét társával, Paul Lightfoottal közösen hozza létre: „Az első pillanattól kezdve ott lebegett a tekintetem előtt ez a „koreográfusi lét”, mert nagyon fontos nekem - és Paulnak is - a kreativitás. Annak a bűvöletében éltünk, hogy megtaláljuk a közös célunkat, szenvedélyesen kerestük az önkifejezés útját, megfogant bennünk a mély elköteleződés a táncművészet iránt. Az NDT2 egy olyan hely volt számunkra, ami egyszerre a tánc, az álmok és a művészet háza, lehetőséget kaptunk arra, hogy meg-tanuljuk a legjobb koreográfusok gesztusait, kódrendszereit. Táncosként már az első pillanattól ugyanolyan intenzíven figyeltük a koreográfiára is, ezért talán mondhatom, hogy első perctől egyszerre voltunk táncosok és koreográfusok.” Sol León mindemellett 2012 és 2020 között a Nederlands Dans Theatre művészeti tanácsadója is volt.

Paul Lightfoot (1966-) az angliai Kingsley-ben született, és szintén klasszikus balett-művészként képződött a londoni Royal Ballet Schoolban. 1985-ben csatlakozott a Nederlands Dans Theatre junior együtteséhez, majd az NDT2-vel töltött két év után meghívták a nagy együttesbe. 2008-ig táncművészként dolgozott a társulattal, látható volt Jiří Kylián, Hans van Manen darabjaiban, dolgozott Mats Ekkal, Ohad Naharinnal és Nach Duatoval. Lightfoot már táncosként is át-átlépett a színpad másik oldalára, amikor az NDT évente tartott koreográfus workshopjain megmutatta alkotói vízióit. „Már akkor, amikor a londoni Royal Ballet School növendéke voltam nagyon érdekelt a koreográfusi

alkotómunka, bár azt nem mondhatnám, hogy sokat értettem belőle. Amikor megérkeztem az NDT világába, ami egy nagyon különleges, kreativitásra épülő világ, hirtelen táncművészként is teljességgel részese lettem az alkotói folyamatnak. Huszonéveim elején már kaptam alkotói teret koreográfusként, miközben együtt dolgoztam például Hans van Manennel, William Forsythe-tal, Ohad Naharinnal. Felemelő és valamelyest persze rémisztő is volt ez a helyzet” - mondta el Lightfoot az *Opera Magazinnak*. Sol Leónnal 1989 óta dolgoznak együtt, 2002-ben már a holland kortárs balettegyüttes állandó koreográfusaiként hoztak létre új kreációkat, 2003-tól Paul Lightfoot volt Jiří Kylián oldalán a társulat művészeti tanácsadója, majd 2011-2020 között az együttes művészeti igazgatója. A koreográfus-duó repertoárja már közel 60 táncdarabot foglal magába, ezeknek egy jelentős része a kortárs holland együttesnek íródott, de az elmúlt években dolgoztak több más társulattal is. A Magyar Nemzeti Balett táncművészei a 2021/22-es évadban találkoznak először a világhírű párossal. Alkotómunkájukat számos elismeréssel jutalmazták már az elmúlt évtizedekben: Laurence Olivier-díjra nominálták az *SH-Boom* címet viselő előadásukat, 2005-ben megkapták a Benois de la Danse díját a *Signing Off* című koreográfiájukért, illetve díjat nyertek a 2006-os Edinburgh-i Nemzetközi Fesztiválon, és megkapták a VSCD legjobb 2005-2006 táncművészeti alkotásának járó díját a *Shoot de Moon* című koreográfiáért.

Palumbo Valerio, Sardella Francesco, Takamori Miyu, Kiyota Motomi

Whirling

“At the moment, I am more interested in pieces without storylines. However, just because it does not have a storyline, it doesn't mean that it doesn't have anything to say. If a motion or the aesthetics of a dancer causes the viewer to feel something, I think that is immediately connected to a kind of experience, which means it is filled with meaning for the viewer, which leads to the creation of a small story. Instead of specifics, I try to express an emotion.”

András Lukács

The one-act piece *Örvény (Whirling)* is actually the expanded version of a pas de deux created years earlier which had been inspired by a scene from a film and its music composed by Philip Glass to which the iconic scenes are set. The excerpt can be heard at the end of *The Hours*, directed by Stephen Daldry based on Michael Cunningham's novel. In the scene, Virginia Woolf slowly bids farewell to her life, her sickness, and all her physical pain as she walks into the river and submerges without even a glimmer of hesitation. The music is beautifully suggestive in expressing the river's eddies and the woman's fight to choose between life and death. The choreography set to the second movement of *Tirol Concerto for Piano and Orchestra*, also by Glass, makes the fight practically tangible, breathable: the filtered, cold light, the watery effects of the costumes, and the spiralling, circular motions are the exceptional artistic manifestations of the circle of life and death.

THE CHOREOGRAPHER

The path of **András Lukács** (1977-) led from the Hungarian Dance Academy straight to the Hungarian State Opera. The time he spent at the Elmhurst Ballet School in England had a profound effect both on his life and his subsequent works, as it was here that he learned a number of modern dance techniques. He later further honed this knowledge and approach at William Forsythe's ensemble in Frankfurt and using the experience he gained in Lyon. He has been working as a soloist for the Vienna State Opera since 2005. Lukács has been a guest on almost all of Europe's prominent ballet stages, including the Frankfurt Ballet, the Lyon Opera Ballet, and the Hungarian National Ballet. He has toured in Canada, Mexico, the United States, Australia, and China. His first works, *Connection* (1997), *Eszeveszetten (Frantically)* (1999), and *Elégia (Elegy)* (2000), were written for only a few dancers, mainly to be performed at Young

Choreographers' Nights. These were followed by increasingly large pieces (*Levél Martha Grahamnek (Letter to Martha Graham)*, *Tabula Rasa*, *Bolero*): *Örvény (Whirling)*, which premiered in Budapest in 2005 is also one of these. In addition to the Vienna State Opera and the Vienna Volksoper, a number of Hungarian ensembles have also played his works. In 2013, András Lukács was the first recipient of the Seregi Award, established by the OPERA. Regardless of the number of dancers, András Lukács often chooses the music of Arvo Pärt, Philip Glass, or Michael Nyman. His works are typically well thought through and clear, striving for formal perfection and harmony. As a choreographer, modern pieces that use traditional techniques lie closest to Lukács's heart: he believes these two approaches can be used to complement each other. Modern technique helps free up the classic precision of the Vaganova school, teaching dancers to use their upper bodies and arms more freely and to breathe consciously. The language used by Lukács attempts to synthesise classical and modern techniques while the absence of stories and the emotion-centric expression grants the audience the freedom of interpretation: “Modern techniques shape, and in fact reshape the body while the dancer learns to think and work in a manner that differs from previous manners. My choreographies are written differently today: I feel that I am much more conscious, and I believe I can give my dancers a more exact picture of the style that I expect of them and that I am increasingly able to call my own.”

THE COMPOSER

Philip Glass (1937-) is one of the most influential composers of the late 20th century who has had an enormous career as a composer of film scores. He was born in Baltimore as the grandchild of immigrant Lithuanian Jews. His father, who had exceptional musical taste, ran a radio repair and record shop. He took the less popular records home, which led to his children acquainting themselves with Beethoven's quartets, Schubert's sonatas, Shostakovich's symphonies, and Bartók's works. Glass was a real child prodigy: he started learning music at the age of 6, was accepted to the University of Chicago after two years in secondary school and obtained degrees in mathematics and philosophy. After graduating, he moved to New York and continued learning at the famous Juilliard School, as his search for the way to break the confines of traditional forms became increasingly conscious. His first film score was used in *Koyaanisqatsi*, a cult film by Godfrey Reggio, who had lived as a friar for fourteen years. Glass worked together with directors like John Irwin, Bernard Rose, Martin Scorsese, Peter Weir, and Atom Egoyan. His film scores are minimalist and mainly based on electronic music. His musical concept matured in the 1980s, when symphony orchestras started playing an increasing role in his work. Although the profession calls his music minimalist, he himself refers to it as theatre music.

William Forsythe / Franz Schubert

The Vertiginous Thrill of Exactitude

This piece by William Forsythe can easily baffle viewers who sit down expecting to watch a light one-act ballet or perhaps a contemporary choreography. Instead, the “events” on stage take place so rapidly that all one can do is hold onto one’s seat: in trios and quintets, as soloists and in duets, both male and female, and all in around 11 minutes. The *Vertiginous Thrill of Exactitude* is in fact a plotless neoclassical piece. But this does not mean the symphonic works of George Balanchine or Serge Lifar! Or rather, it does! The style of the 19th-century ballets of Marius Petipa is regarded as classical, and this is what nurtured Balanchine, who started in the 1930s to fashion a language for his ballets based around his own ideas, making the then-existing repertoire of steps and dance canon neoclassical and much more dynamic and athletic, so that afterwards, at the end of the 20th century, Forsythe would also put a twist on Balanchine’s style. In his work, the steps, virtuosically fitted one after another, test the physical limits of the dancer’s body, which is the source of the novelty. In 1996, Forsythe created a choreography for the Ballet Frankfurt that is to this day considered an enormous challenge for any ensembles’ finest artists. The linking of the steps, the increased isolation of the different body parts (moving separately, something that is not typical of classical ballet), the conscious breaking out from, and later coordinated return to, a balanced position: all these, combined with the dizzyingly fast music exert an entirely magical effect on the viewer. *The Vertiginous Thrill of Exactitude* is the continuation of the choreographies for *In the Middle, Somewhat Elevated*, originally premiered in 1987 and staged in Budapest for the first time on 18 March 2000. One can look at this work as Forsythe’s tribute to his great predecessors, most notably Petipa and Balanchine, as one can see very brief dance sequences that are borrowed from the pieces of the latter. The music is provided by the extraordinarily energetic fourth movement of Schubert’s “Great” *Symphony No. 9 in C major*, marked *allegro vivace*, which is genuine finale music that doesn’t give the five dancers a moment’s rest, while still forming a harmonic unity with Forsythe’s ideas throughout. When the music stops and the stage goes dark, though, many people will ask, “Is that it? Why did it end so quickly?”

THE CHOREOGRAPHER

William Forsythe (1949–) was born in New York City. His interest in dance became serious only in his late teenage years, which led to formal dance studies and starting his career on the stage with the Joffrey Ballet. In 1973, he and his wife moved to Europe, where Forsythe spent nearly ten years as a member of the Stuttgart Ballet. In this renowned ensemble that gave so many later choreographers (such as John Neumeier, Jiří Kylián, Renato Zanella, Uwe Scholz, and Christian Spuck) the chance to try out their wings, Forsythe too began to experiment. His piece *Urlicht*, set to the music of Mahler, was created in 1976, and his piece *Gänge*, for the Frankfurt ensemble, came in 1983. The following year brought him the post of ballet director of Oper Frankfurt. Although Forsythe then became an internationally renowned artist, the state government nevertheless revoked its confidence and support in 2002, leading to his establishing, for all intents and purposes out of necessity, his own independent ensemble, The Forsythe Company, in 2005. The small company works in Dresden and Frankfurt and tours the world, as its chief choreographer also receives a great many invitations from the world’s great ballet ensembles. His most noteworthy works include *Artifact* (1984), *Steptext* (1985), *In the Middle, Somewhat Elevated* (1987), *Impressing the Czar* (1988), *The Second Detail* (1991), *One Flat Thing Reproduced* (2000). In the meantime, choreographing became a secondary part of Forsythe’s life in a process that started with his growing interest in the theatre. Later on, he left his ensemble and returned to the USA, where he currently teaches. The constant experimentation in his work, the search for new perspectives and possibilities, as well as the continuous redefinition of ballet and theatre have made him a major figure of European postmodernism.

THE COMPOSER

The tragic life of **Franz Schubert** (1797–1828) is a familiar story to many, as the legend of the Viennese choirboy who matured into a destitute composer before dying young has been treated many times over. Schubert’s symphonies, songs and church and chamber music clearly make the master, who lived on the cusp of the Viennese Classical era but who was really more of a Romantic, one of the very greatest in music history. Schubert’s relationship with dance is not as well known. Although he composed dances (*Deutsche Tänze*) and ballet music for the stage (the incidental music to *Rosamunda*), later choreographers only rarely used his work. Isadora Duncan discovered Schubert for dance in the early 20th century. In terms of performances in Hungary, Robert North’s 1980 choreography *Death and the Maiden*,

which he created to the first two movements of the composer's string quartet of the same name, and Lilla Pártay's 1994 three-act ballet *The Moor of Venice*, for which she selected music solely from the works of Schubert, are both worthy of note. The music to *The Vertiginous Thrill of Exactitude* is the last movement of Schubert's last symphony. Schubert composed his "Great" *Symphony No. 9 in C major* in 1828, but did not live to see it premiered, as the Wiener Musikverein judged the piece to be too long. His fellow composer Schumann rescued the score from oblivion. Although some numberings list this as Schubert's seventh symphony, the Deutsch catalogue lists it as number nine.

Leblanc Gergely, Felméry Lili

Hans van Manen / Astor Piazzolla

5 Tangos

The choreography written to Astor Piazzolla's five tangos (*Todo Buenos Aires*, *Mort*, *Vayamos al diablo*, *Resurrección del angel*, and *Buenos Aires hora cero*) was premiered by the Dutch National Ballet (HET) in 1977. The same Rachel Beaujean taught the piece to the Hungarian National Ballet company who danced in the original premiere. The piece has already been shown to Hungarian ballet-lovers a number of times: the graduating class of the Hungarian Dance Academy performed it at their 28 June 1998 exam concert at the Hungarian State Opera. The piece was added to the OPERA's ballet repertoire in the spring of 1999 (as part of the MOKKA Gala program). *5 Tangos* is one of Hans van Manen's best known works: the magnificent dance and music calls to mind both the urban pulse and the searing, passionate world of large cities. And it wouldn't be van Manen if the choreography was simply built using the building blocks of Latin fire. Legend has it that the choreographer stumbled upon Piazzolla's music by accident, at a gathering of friends. He then used cleanly structured images to create his world, a kind of emotional panorama. The sets and costumes designed by Jean-Paul Vroom are reminiscent of the films of the 1930s (such as Fritz Lang's *Metropolis*). The tempo, sometimes sluggish and sometimes sped up with embellished virtuoso elements, is used by the work to play an exciting game of solo and group scenes as it fluctuates between varieties of individuals and groups, showing viewers the many sides and colours of love, attraction, and the faces of an era. It brings especial joy to see how van Manen uses tiny elements to portray and show the nuances and inner workings of the emotional portraits of his characters, delicately balancing cool reserve and overflowing passion.

THE CHOREOGRAPHER

As one of the world-famous three Dutchmen, **Hans van Manen** (1932-), along with Rudi van Dantzig (1933-2012) and Toer van Schayk (1936-), is a prominent contemporary dance artist. Born in Nieuwer-Amstel – an agglomerate of today's Amsterdam – the choreographer grew to be a figure emblematic of the renewal of ballet in a country that never really had traditional ballet roots. Contrary to most European countries, the Dutch cannot boast of serious corps de ballet dating back two-three hundred years: although ballet only started experiencing some real activity in the first third of the 20th century, the Netherlands has

become one of the most important centres of dance. Van Manen's career as a dance artist started quite late, in 1951, when he became the student of Lithuanian-born Sonia Gaskell, the founder of Het Nationale Ballet (HET). Van Manen then went on to join the corps de ballet called Ballet Recital. In his words: "Because of the war, I started dancing quite late even though I wanted to be a dancer ever since I can remember." In 1960, he joined the innovative Netherlands Dance Theatre (NDT) as a dancer; by this time, he had already created his first choreography (*Feestgericht*) and had worked with the Dutch Opera Ballet and the legendary French choreographer Roland Petit. The HET and the NDT: two world-famous Dutch dance ensembles that even the Hungarian audiences are quite familiar with. These are the two "neighbouring strongholds" where van Manen built up his enormous repertoire. Van Manen choreographed almost 150 pieces: the first in 1957 for the Dutch Opera Ballet, and most recently in the autumn of 2014 for the Ballet am Rhein of Düsseldorf. His works, most of which are one-act pieces, successfully combine the elements of neoclassical and modern dance. Van Manen does not tell specific stories: in this respect, he consistently follows in the footsteps of his most important role model, George Balanchine, and his typically sparse, logically constructive approach. Especially in the early phases of his career, the very musical, broad-minded, and sensitively intelligent van Manen often surprised his audiences by staging everyday movements and profane elements. The coding of the relationships between his figures is exciting, nuanced, and rich, regardless of which of his periods we are watching. Over the course of a career spanning more than fifty years, the artist has always liked to deal with the relationship between individual and community, the historical changes of the role and relationships between the two sexes, the multifaceted sides of emotional attraction, drama, risk, and irony. To this day, his works form an important part of the repertoires of great ballet companies around the world. Van Manen is one of the most influential artists in the art of dance, a living classic who has seen the world undergo profound changes, in many of which his courageous approach played a creative role.

THE COMPOSER

Astor Piazzolla (1921–1992) was an Argentinian composer and musician born to an Italian immigrant family in Mar del Plata. When he was four years old, his entire family moved to New York, which is where Piazzolla composed his first tango in 1932, at the age of just eleven. He started his classical music training one year later: his first teacher was the Hungarian Béla Wilda, a student of Rachmaninoff. Not long after, while still the age of a child prodigy, Piazzolla was taken under the wing of Carlos Gardel, a living tango legend. The family returned to Argentina in 1936, and the composer formed his first orchestra in 1946. After studying in Paris, Piazzolla took up his position at the head of the Nuevo tango style: over the course of his countless international tours, he showcased his musical world across the globe and gathered a following of famous contemporary composers and musicians. His oeuvre fundamentally defined the direction of the renewal of tango and formed the basis for the international renown and popularity of the style.

*Sol León & Paul Lightfoot / Perez Prado /Alberto
Dominguez / Ernesto Lecuona / Ray Barretto / Trio
Los Panchos*

Sad Case

"I remember that the studio was filled with life during that time, and we laughed a lot. I don't think I've ever laughed as much. And you see everything differently during that time in your life, including dance. Whenever I see the piece, I always see the 'well of life' in it."

Sol León

"The incredible meeting of a loopy Englishman and a crazy Spanish woman."

Paul Lightfoot

Sad Case is far from being a sad story: on the contrary, it is rather cheerful, sometimes grotesque, ironic, special, irregular, and elusive. However, the greyness and enervation of downheartedness is definitely missing from it. Every moment of it is connected to life, to a real, down-to-Earth passion that becomes embodied flesh and blood. The piece was written in 1998 when Sol León was seven months pregnant with her daughter and was living the freest part of her life. This elemental joy of creation and saying yes to life seeped into the piece, entirely defining its genesis. When the creative process seemingly takes control of our own consciousness, talent, and experience is a special event for even the most inspired artists. In the interpretation of León and Lightfoot, *Sad Case* is just such a piece: it arrived in practically a couple of moments, naturally and without questions. Since then, the ballet has been performed in an adapted version. The uniqueness of the movements stems from a mixture of the accuracy of the physical body and its motions and the unstoppable instinct that erupts from its depths. The exciting motions consisting of strong gestures are set to Mexican mambo music, providing both a satirical and a classical dance experience. In one of the movements, the human body becomes quite animal-like, only to return to its perfect form and then again to an animal-like gesture. The series of abstract scenes are connected to become a story by the viewer's experience: the creator provides full freedom and a beautifully developed, dynamically variable surface of reflection as a tool. The choreographers selected the five dancers to ensure there are marked, detectable differences between them. The five characters are three men and two

women who use their bodies together very seldom, even in the pas de deux. They express themselves outwardly as if they had no shared history at all. And what the first moment after *Sad Case* is about is entirely unpredictable.

THE CHOREOGRAPHERS

Sol León (1969–) was born in Córdoba, Spain. She studied classical ballet at the National Ballet Academy in Madrid. Her master was the Zaragozaian Víctor Ullate, who conquered the world's dance stages as the principal in Maurice Béjart's corps de ballet. León joined the Nederlands Dans Theatre's junior company, NDT2 in 1987, but just barely two years later she was already a member of the "big corps de ballet", NDT1. With the company, she danced with the most famous contemporary choreographers, such as Jiří Kylián, Hans van Manen, Mats Ek, and Ohad Naharin. After she ended her active dance career in 2003, she decided to devote herself entirely to the creation of choreographies, though she has stated that these two "roles" have never been separate in her: as a dancer, she followed the choreographer's work with the same thoroughness that he follows the work of her dancers as a choreographer. She created the majority of her works with her partner Paul Lightfoot: "From the very beginning, this "choreographer's existence" was before my eyes, because creativity is very important to me—and for Paul. We lived in the hope of finding our shared goal, passionately searching for the method for self-expression, experiencing a deep commitment towards dance as an art form. For us, NDT2 was the birthplace of dance, dreams, and art: it provided us with a chance to learn the gestures and codes used by the best choreographers. As dancers, we watched the choreography with the same intensity as the dance itself, so I can perhaps rightly say we were simultaneously dancers and choreographers from the outset." To top it all off, Sol León also worked as an artistic consultant for the Nederlands Dans Theatre between 2012 and 2020.

Paul Lightfoot (1966–) was born in Kingsley, England, and he too studied classical ballet at the Royal Ballet School in London. He joined the Nederlands Dans Theatre's junior corps de ballet in 1985. After spending two years with the NDT2, he was invited to join the main attraction. He was a dancer with the company until 2008 and was featured in the works of Jiří Kylián and Hans van Manen and worked with Mats Ek, Ohad Naharin and Nacho Duato. Even as a dancer, Lightfoot was wont to traverse the stage and try his hand on the other side of things when he presented his creative visions at the NDT's annual choreography workshops. "Even then, when I was a student at the Royal Ballet School in London, I was very interested in the choreographer's creative process, though I can't say I understood

too much of it. When I arrived at the NDT, which is a whole unique world built on creativity, I as a dancer suddenly became a full member of the creative process. When I was in my early twenties, I was given a possibility to try my hand as a choreographer while working with the likes of Hans van Manen, William Forsythe, and Ohad Naharin. The situation was both uplifting and of course quite terrifying,” Lightfoot told *Opera Magazine*. He has been working with Sol León since 1989. Starting from 2002, they started making new creations as choreographers contracted by the Dutch contemporary corps de ballet, and starting from 2003, Paul Lightfoot worked as the company’s artistic consultant alongside of Jiří Kylián and then went on to be artistic director between 2011 and 2020. The repertoire of the choreographer duo encompasses almost 60 dance works, a significant part of which was written for the contemporary Dutch corps de ballet, though they have also worked with other companies in recent years. The dancers of the Hungarian National Ballet will meet the world-famous pair for the first time in the 2021/22 season. Over the course of past decades, they have received numerous accolades for their creative work: Their performance *SH-Boom* was nominated for a Laurence Olivier Award, they were awarded the Benois de la Danse award for their choreography *Signing Off* in 2005, they won an award at the 2006 Edinburgh International Festival and received the VSCD’s award for the best dance creation of 2005-2006 for their choreography *Shoot the Moon*.

Felelős kiadó *Responsible publisher:* **Dr. Ókovács Szilveszter,**
a Magyar Állami Operaház főigazgatója *General Director of the Hungarian State Opera*

A műsorfüzetet írta *The programme was written by*

Braun Anna – Sad Case

Gara Márk – Örvény *Whirling, A tökéletesség szédítő ereje*

The Vertiginous Thrill of Exactitude

Halász Tamás – 5 tangó *5 Tangos*

Szerkesztette *Edited by* **Jávorszky György**

Angol fordítás *English translation:* **Adrian Courage, Hegedűs Gyula,**

Multi-Lingua Fordító és Tolmács Kft. Multi-Lingua, Inc.

Fotók *Photos:* **Nagy Attila**

Képszerkesztő *Photo editor:* **Solymosi Tamás**

Megjelent 2024-ben *Published in 2024*

Carulla Leon Jessica

STRATÉGIAI PARTNEREK
STRATEGIC PARTNERS

ARANY FOKOZATÚ TÁMOGATÓK
GOLD LEVEL SPONSORS

